

Martin Q Larsson
ordförande

SVERIGE GÅR 90,6 % av de medel som stat, regioner och kommuner satsar på musik till musikinstitutionerna*. Anledningarna till detta är flerdagiga; en institution kan med sin stabila organisatoriska struktur enklare stödja en långsiktig satsning på musikalisk kvalitet, och distribution av musiken till nationens medborgare.

Många av landets musikinstitutioner hyser även symfoniorkestrar omfattande upp till mer än hundra musiker, och att hårbärgera dylika strukturer kräver förvisso både organisation och framförhållning. Jag är själv en stark förespråkare för att organisera musiklivet institutionellt; det möjliggör rimliga arbetsvillkor, långsiktiga åtaganden och att konstnärer i kan ägna sig åt det de är bäst på. Om institutionen fullgör sitt uppdrag.

Det uppdrag vi skattebetalare givit institutionerna är att kunna erbjuda svenska medborgare musikaliska upplevelser av hög kvalitet. Om man surfar runt bland landets kulturmyndigheter och undersöker vilken musik dessa avser att stödja är det föga specificerat, utöver att samtliga delar av statens rika kulturflora verkar vilja premiera nyskapande och kvalitet. Är det då i slutändan detta vi medborgare får ut av institutionernas verksamhet?

OM VI MED NYSKAPANDE menar nykomponerad musik är tyvärr svaret nej. Under 2012 gjordes drygt 60 beställningar av nya musikverk, varav lite mer än hälften härstammade från musikinstitutioner och andra hälften följaktligen från resten av svenskt musikliv, den del vi brukar beteckna »det fria«. Dessa siffror beskriver dessutom endast beställningar vilka betalats med offentliga medel. Lägg därtill det icke ringa antal nyskapade verk som framställts spontant av svenska tonsättare, utan annan ersättning än glädjen och nödvändigheten i att kommunicera konstnärligt med sina medmänniskor. Dylika verk komponeras förvisso för

Uppdraget till svenska musikinstitutioner

såväl kammarsättningar som för orkestrar, men det är ytterligare ovanligt att de framförs av svenska orkestrar; å andra sidan tillhör de en icke obetydlig andel av svenska kammarensembles repertoar. Detta är alltså musik som erbjuds ensembler och lyssnare på svenska tonsättares egna initiativ och bekostnad, utan annan ersättning än eventuell uppskattning samt en blygsam royalty genom Stim.

Musik besitter förvisso andra värden än blott kronor och ören, men gör man ändå en krass ekonomisk analys av offentlighetens satsningar på nykomponerad musik, finner man att de omfattar knappt 2 % av den statliga musikfinansieringen, och 0,8 % om man även inkluderar lokal och regional finansiering. Ett levande framförande av ett musikbaserat scenkonstverk kräver naturligtvis medverkan av ett otal professioner, varav tonsättarens bara är en av alla specialkompetenser. Men att värdet av själva komponerandet i ett musikaliskt verk skulle – i ekonomiska termer – vara värderat till endast 1/125 (0,8 %) av helheten förefaller inte rimligt, utan snarare absurt.

JAG ÄR SOM SAGT en varm förespråkare för svenska musikinstitutioner, under förutsättning att de fullgör sitt uppdrag. I sändningstillstånden för Sveriges Radio, SVT och UR finns inskrivet en paragraf att de skall värna det svenska språket och dess utveckling. Kanske är det på tiden att det i förordningen för statens bidragsgivning till musik skrivs in ett uppdrag att värna den svenska musiken och dess utveckling? Eller att musikinstitutionerna själva – i sin strävan att erbjuda svenska medborgare musik av hög kvalitet – ser till att fullgöra detta ansvar. ■

Martin Q Larsson
ordförande

* Undantaget Kungliga Operan och Drottningholmsteatern. Inklusivt dessa blir institutionsandelen 95%.